

POSTANOWIENIE

Dnia 27 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Piotr Prusinowski (przewodniczący)

SSN Krzysztof Rączka (sprawozdawca)

SSN Romualda Spyt

w sprawie z powództwa K. G.

przeciwko P. S.A. w W.

o zadośćuczynienie z tytułu mobbingu,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych w dniu 27 kwietnia 2022 r.,

zażalenia powódki na postanowienie Sądu Okręgowego w G.

z dnia 17 września 2021 r., sygn. akt VII Pa [...],

**uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w G. do ponownego rozpoznania i orzeczenia o
kosztach postępowania zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w G. wyrokiem z 17 września 2021 r., sygn. akt VII Pa [...] odrzucił skargę kasacyjną powódki K. G. od wyroku Sądu Okręgowego w G. z 19 marca 2021 r., sygn. akt VII Pa [...].

Powódka K. G. wniosła apelację od wyroku Sądu Rejonowego w G. z 14 października 2020 r., sygn. akt VI P [...].

Prawomocnym wyrokiem z 19 marca 2021 r., sygn. akt VII Pa [...], Sąd Okręgowy w G. oddalił apelację (punkt I) oraz zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 1.350 zł tytułem zastępstwa procesowego (punkt II).

W dniu 6 maja 2021 roku pełnomocnik powódki K. G. wniósł o przywrócenie powódce terminu do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w G. z 19 marca 2021 r. oraz o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia tego wyroku.

Prawomocnym postanowieniem z 10 czerwca 2021 r., sygn. akt VII Pa [...], Sąd Okręgowy w G. VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w G. z 19 marca 2021 r. (punkt 1) oraz odmówił sporządzenia uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w G. z 19 marca 2021 r. (punkt 2).

W dniu 23 sierpnia 2021 roku pełnomocnik powódki K. G. wniósł skargę kasacyjną od prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w G. z 19 marca 2021 roku.

Sąd Okręgowy uznał, że skarga kasacyjna, jako niedopuszczalna nie zasługiwała na uwzględnienie.

Zdaniem Sądu drugiej instancji, powódka nie złożyła skutecznie wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku tutejszego sądu z 19 marca 2021 r. i doręczenie tego wyroku wraz z uzasadnieniem. Wniosek taki został przez pełnomocnika powódki złożony po terminie do jego wniesienia, tj. 6 maja 2021 r., wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu. Prawomocnym postanowieniem z 10 czerwca 2021 r. wniosek pełnomocnika powódki o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku z 19 marca 2021 r. został oddalony oraz odmówiono sporządzenia uzasadnienia tego wyroku.

Warunkiem dopuszczalności skargi kasacyjnej jest zażądanie przez stronę sporządzenia uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego i doręczenia jej wyroku sądu drugiej instancji wraz z uzasadnieniem. W niniejszej sprawie, ze względu na nieskuteczność czynności procesowej powódki, termin do wniesienia skargi kasacyjnej nie rozpoczął biegu, a zatem jej wniesienie nie jest dopuszczalne.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożyła powódka, zaskarżając je w całości i zarzucając mu:

a) art. 398⁶ § 2 k.p.c. w zw. z art. 398⁵ § 1 k.p.c. w zw. z art. 387 k.p.c. oraz art 168 § 1 k.p.c. w zw. z art. 169 § 2 k.p.c. w zw. z art. 243 k.p.c. w zw. z art. 231 k.p.c. poprzez odrzucenie skargi kasacyjnej powódki jako niedopuszczalnej z uwagi

na brak uprzedniego złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie wyroku sądu odwoławczego, przy jednoczesnym uznaniu, że powódka nie uprawdopodobniła, aby uchybiła terminowi do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w G. z 19 marca 2021 r. bez własnej winy, podczas gdy zaoferowane twierdzenia i dowody z dokumentów pozwalają na stwierdzenie, że rozprawa apelacyjna wyznaczona na dzień 19 marca 2021 r. powinna zostać odroczona z uwagi na występowanie wątpliwości co do skuteczności zawiadomienia strony powodowej o jej terminie, jak również, że strona powodowa dowiedziała się o wydaniu wyroku na tejże rozprawie dopiero na początku maja 2021 r., co w połączeniu z ustalonymi między pełnomocnikiem głównym oraz pełnomocnikiem substytucyjnym powódki zasadami współpracy i przyjętym podziałem ról, czyniło wniosek uprawdopodobnionym, a w konsekwencji uzasadniało przywrócenie powódce terminu do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku z 19 marca 2021 r., jak też sporządzenie uzasadnienia tegoż wyroku;

b) art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności poprzez posłużenie się na potrzeby rozpoznania wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie wyroku z 19 marca 2021 r. kryterium nieproporcjonalnym, noszącym cechy arbitralności oraz świadczącym o nadmiernym formalizmie i rygoryzmie procesowym, co skutkowało nieuzasadnionym pozbawieniem powódki prawa dostępu do sądu kasacyjnego.

W związku z powyższym, skarżąca wniosła o:

1. uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i w tym zakresie przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania;

2. skontrolowanie przez Sąd Najwyższy niezaskarżalnego postanowienia Sądu Okręgowego w G. z 10 czerwca 2021 r. w całości, tj. zarówno w zakresie rozstrzygnięcia o oddaleniu wniosku powódki o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w G. z 19 marca 2021 r. (pkt 1. części dyspozytywnej postanowienia), jak i w zakresie rozstrzygnięcia o odmowie sporządzenia uzasadnienia tegoż wyroku (pkt 2.) oraz uznanie, na skutek przeprowadzonej kontroli, iż wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie

uzasadnienia wyroku z 19 marca 2021 r. okazał się być uzasadniony, co przesądzało o niedopuszczalności odmowy jego sporządzenia;

3. dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentu w postaci wydruku wiadomości e-mail z 10 marca 2021 r., skierowanej do Prezesów Sądu Apelacyjnego w [...], Sądu Okręgowego w G., Sądu Rejonowego w G. oraz Sądu Rejonowego w X. celem uprawdopodobnienia niemożności dochowania terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie na piśmie uzasadnienia wyroku z 19 marca 2021 r.;

4. orzeczenie o kosztach postępowania zażaleniowego, w tym kosztach zastępstwa procesowego, w orzeczeniu kończącym postępowanie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się zasadne.

Zarzuty zażalenia okazały się słuszne w zakresie w jakim podnosiły one zbyt rygorystyczne i czysto formalne podejście Sadu Okręgowego do okoliczności niniejszej sprawy.

Na wstępie należy zaznaczyć, że kluczowe dla rozpoznania niniejszej sprawy było dokonanie kontroli, niepodlegającego zaskarżeniu w drodze zażalenia, postanowienia Sądu Okręgowego w G. z 10 czerwca 2021 r., w zakresie, w jakim Sąd oddalił w nim wniosek powódki o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku z 19 marca 2021 r. i doręczenie powódce odpisu tego wyroku wraz z uzasadnieniem. Postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej powódki, badane w niniejszej sprawie, było bowiem konsekwencją wydania postanowienia z 10 czerwca 2021 r.

Należy zatem zauważyć, że rozważania Sądu Okręgowego dotyczące skutków niewystąpienia przez stronę z wnioskiem o sporządzenie uzasadnienia wyroku i jego doręczenie w zakresie uprawnienia takiej strony do złożenia skargi kasacyjnej są niewątpliwie słuszne. Prawdą jest bowiem, że warunkiem powstania prawa do złożenia skargi kasacyjnej (rozpoczęcia biegu terminu do jej złożenia) jest wystąpienie z takim wnioskiem, w innym przypadku skarga kasacyjna jest niedopuszczalna i podlega odrzuceniu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 9

kwietnia 2019 r., II PZ 7/19, LEX nr 2642769; postanowienie Sądu Najwyższego z 14 listopada 2016 r., I PZ 18/16, LEX nr 2163322). Zatem warunkiem prawidłowości postanowienia zaskarżonego w niniejszej sprawie było stwierdzenie, że nie istniały przesłanki do przywrócenia terminu na złożenie wniosku o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie wyroku z 19 marca 2021 r. wraz z uzasadnieniem, czyli skontrolowanie niezaskarżalnego postanowienia z 10 czerwca 2021 r.

W ocenie Sądu Najwyższego, wspomniane postanowienie było błędne, bowiem przekroczenie terminu na złożenie wniosku o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem powódce nastąpiło z przyczyn niezależnych od powódki, co uzasadniało zastosowanie art. 168 k.p.c. Należało wziąć pod uwagę, że powódka była zastępowana przez profesjonalnego pełnomocnika, który z powodu swojej sytuacji zdrowotnej nie mógł wykonywać swoich obowiązków. Jak słusznie wskazano w zażaleniu, w aktach sprawy brak pewnych informacji o skutecznym zawiadomieniu pełnomocnika powódki o terminie rozprawy wyznaczonej na 19 marca 2021 r. Niewątpliwie, jeszcze w dniu rozprawy, przesyłka listowa zawierająca zawiadomienie oczekiwała na odebranie po jej awizowaniu, natomiast adnotacja o telefonicznym powiadomieniu pełnomocnika zawarta w aktach sprawy nie zawiera informacji o dacie i godzinie przekazania tej informacji. Niezależnie od tego, należy mieć na uwadze, że powódka nie miała i nie mogła mieć żadnego wpływu na pogarszający się stan zdrowia jej pełnomocnika, który wymagał hospitalizacji. Jednocześnie, ona sama nie otrzymywała informacji dotyczących terminu rozprawy apelacyjnej, jak również dotyczącej faktu wydania na tej rozprawie wyroku. Naturalnie, nie zwalnia to powódki z obowiązku monitorowania stanu postępowania i wykazywania zainteresowania swoją sprawą, jednak w sytuacji, gdy powódka skorzystała z pomocy profesjonalnego pełnomocnika, mogła ona liczyć na fakt, że ten będzie pilnował stanu postępowania, nie mogła jednak przewidzieć ciężkiej choroby pełnomocnika.

W tej sytuacji zasadnym było przywrócenie powódce terminu na złożenie wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku z 19 marca 2021 r. oraz jego doręczenie wraz z uzasadnieniem. Wobec czego należało uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach orzeczono na podstawie art. 108 § 2 w związku z art. 398²¹ k.p.c.

[as]